

ШКОЛКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му € на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр

БРОЙ 28.

У Новоме Саду, 28. Юлія 1861.

ГОД. IV.

Литургичный Катихисисъ.

(Продуженъ.)

ГЛАВА Ш.

О Иконостасу, Солеи, Амвону и Свѣтилници.

Шта є Иконостасъ?

Олтарь одъ молитвенногъ храма отдѣленъ єсть преградіємъ, коя є преграда у прва времена была изрешетана, затимъ иста преграда изрешетана измѣнѣна є иконостасомъ, тако названымъ одъ икона светыхъ, кое су на нѣму изображене.

Защо є иконостасъ?

Иконостасъ или решетка између олтара и храма зато є, да бы у олтарь т. є. скатаа скатыхъ, окромъ освѣнены особа нитко неулази, и што бы свештенодѣйствиє божественне літургіє, ради величества и свѣтости, тайно а не явно или общенародно было, єрѣ тамо истинный Богъ, на когъ Херувими и Серафими не смеду гледати, зато крилама своима покриваю лица своя, а човеку тимъ манѣ дозволено єсть.

Какова є шайна знаменія иконостаса?

Између олтара и храма тако є раздѣленіє, као међу светима и мірскимъ дѣянїяма, или као између умнымъ и вѣщественнымъ, єрбо између чувствителны и умны разнo єсть дѣланѣ; прво одъ крове и тѣла, а друго одъ душе провзилази, т. є. обиталищемъ божїимъ и храмомъ, у комъ мірски люди стое, єсте стена по подобію утврѣна.

Зашто су светишела образи на иконостасу?

Образи светителя у православној цркви свагда одъ верны христіана чествовани су, ербо они изображаваю добродѣтели света и богоугодни достойника, на коихъ иконе мы гледаюћи, подстрекаваю насъ и побуђаваю на подражаніе нъиовы добродѣтелій као: н. пр. видимо образе св. апостола, мученика, кои возбуждаваю на ревность къ сахраненію вере православне, да бы готови были увекъ смѣло и самъ животъ нашъ положить, и кровь за веру пролити. Тако изображенія светы пророка побуђую насъ, да имамо тврду мисао о таинству вере, кои су нами предсказивали будућность у самымъ тайнама. Праздничне иконе показую нама исполненіе пророчества, коя су се у истиани испунила.

Какова е шайна о икони и шша знаменуе?

Иконостасъ по ученю Симеона Солунскогъ изьявља и означава савезъ любви и соединенъ и совокупленъ светы земнородны са Христомъ, заедно съ горњима светима Ангелима; потомъ што образъ на среди иконостаса, изображаваюћи Христа седећегъ на престолу у Архі-ерейскомъ одѣвию, а около нѣга са обадве стране образе св. Апостола, пророка и Ангела' и другій светителя, изьявља Христа у слави небесной, са своима угодницама т. е. Апостолима, коима е іоштъ овде на земљи рекао: „Сешћете на 12. престола судећи 12. колѣна Израилевима, — тамо су сѣли престоли на судъ, престоли у дому Давідовомъ, вели С. Германъ, съ коима ће у истой своіой слави, на свеобшти страшный судъ доћи, да свему свету суди.

Колико и какове мораю быши двери на Иконостасу?

На иконостасу одъ олтара у храму троя су врата или двери, една двокрилна на среди; друга южна, а трећа сѣверна. Средня врата или двери называюсе царске двери, еръ на исте освећени дари цара слави

долазе, зато називаю се и свята, изъ узрока што осимъ свештеника никомъ дозвољно нје крозъ нѣ униѣи. — Осимъ царскій двери есу една южна а друга сѣверна.

Чему су ове?

Южне двери често именују се діакошке одъ места „діаконикъ“ што крозъ нѣи само діакони изилазе на ектениѣ, а сѣверне двери називаю се пономарске одъ места тако названогъ, ербо крозъ исте двери унлазе служители црквени преправляјући ватру, свеће, воду и друге потребне ствари, кое служителѣмъ т. е. пономарима чинити опредѣлено е.

Шта значи завѣса?

Завѣса на царскимъ дверима естъ платно, или друга коя метерија, коя е на шнуру или гайтану привезана тако, да е' едне на другу страну превуѣи се може; ова завѣса грчки *кашаешасма* именуе се, т. е. *внутрь суцаја*, или внутреная или горня дверь.

Шта е Солеа?

Предъ иконостасомъ узвишено са еднимъ степеномъ место. Ово узвишено место св. Отцы назвали су Солеа одъ Римскогъ слова *solium*, кое значи малый престолъ, и зато што у цркви има два престола, еданъ у олтару, гди се сви дари освећаваю, а други изванъ олтара ербо съ тога места народъ прима св. Евхаристию т. е. причешће као што примѣчава св. Єронимъ и св. Златоустъ. Солеа и зато е установлена што бы народъ близу иконостаса нестаяо, и кандидожегателѣмъ и свѣщеносцемъ, да и самимъ Свештеникомъ и Діакономъ у извршиваню нѣиовы дужности не сметао.

(Продужиће се.)

Изясненіе псалма петогъ.

Молитва праведника за помошь противу напасти.

Глаголи моя внѣши Господи. Речи мое чуй Господи.

разумѣй званіе мое, разуми, сазнай, мое званѣ, мое призыванѣ.

Бонми гласъ моленія моего царю мой и Боже мой, якш къ тебѣ помолюся Господи. Пази на гласъ моленя мога царе мой и Боже мой, ерь къ теби ѣу се помолити, о Господе!

Завтра оуслыши гласъ мой, завтра предстанѣ ти и оузриши ма. Изютра саслушай гласъ мой, изютра стат'ѣу преда те и узрети ѣшѣ ме, видитѣшѣ ме. Кадѣ сте чули да се ово изреченіе у цркви пов? А кадѣ се чита овай псаломъ? (На првомъ часу; дома може се као ютревня молитва употребити).

Икш Богъ не хотай беззаконіа ты еси: не приселитса къ тебѣ лѣкавнѣай. Ерѣ ты си Богъ, кои неѣе безаконія; ты немашѣ радо невалялсгва и грехе: неѣе се приселити къ теби лукавѣй. Ко е неваляло, тай неѣе къ теби доѣи.

ниже превѣдѣтъ беззаконницы предѣ очима твоима. —нитѣе обстати безаконници, невалялци предѣ твоима очима, предѣ тобомъ.

Возненавидѣлъ еси вса дѣлающыа беззаконіе. Ты си о Господе, омразило на све кои дѣлаю безаконя, ты мрзишѣ на све кои чине невалялства.

Погубиши вса глаголющыа лжѣ. Ты ѣшѣ погубити истребити све оне кои говоре лажѣ. (На ово се имаю опоминати деца, кадѣ што слажу, да бы се жестокомъ овомъ претнѣомъ одѣ лажи одучила).

мѣжа крокей и лсти гнѣшаетса Господѣ. —човека крвника и варалице гнуша се Господѣ. Богу е немио онай кои убия и кои вара друге люде. Противѣ коѣ

Божіе заповести греше варалице? а противъ коє кр-
вници?

Дзз же множеткомз милости твоєа внидѣ вз
домз твоєй, поклонюса ко храмѣ святому твоему вз страстѣ
твоємз. А я по множини милости твоє уѣи ѣу у домѣ
твоей, поклонитѣу се къ светоме храму твоєму у страху
твоем, са страхомѣ твоимѣ. Кои человекѣ има у себи
страхѣ Божіи? (Кои се чува одѣ свакога греха, и пази
на свакоєй коракѣ свой да небы учинио штогодѣ чиме
бы благога Бога увредити могао.) Какавѣ є за насѣ
дарѣ страхѣ Божіи? (Єсть дарѣ св. Духа). Кажи све
дарове Духа светога! —

Господи, настаки ма правдою твоєю. Господе, на-
стакни ме правдомѣ твоимѣ, упути ме у правди твоєй.

Кракз моєихъ ради испраки предѣ тобою пѣть мой.
Збогѣ моєихъ неприятели поравни предѣ тобомѣ путѣ мой.

Икѣ нѣсть ко оустѣхъ ихъ истыны, сердце ихъ
сѣтно, гробз ѡверстѣ гортань ихъ, изики своими лѣа-
хѣ. Єрѣ нема у уетима нѣховимѣ истине, сердце є
нѣховно сѣтно — сѣти одано, грло є нѣхово отво-
реный гробѣ; они своимѣ взыцима, своимѣ речима ла-
жу, вараю, притвараю се, єдно мисле а друго говоре.
Све ово особито се узноси на притворне люде, кои се
показую предѣ другима да су добри, а овамо су не-
валяли сасвимѣ.

Сѣди имѣ Боже, да ѡпадѣтѣ ѡ мислей скоихъ.
Суди имѣ Боже, да отпаду одѣ своихъ мислей.

По множеткѣ нечестіа ихъ изрини а, икѣ прѣш-
горчиша тѣ Господе. По множини нѣховыхъ невалял-
ства избаци ихъ, одтури ихъ одѣ себе, єрѣ су су-
више огорчили, увредили тебе Господе.

И да козвеселатѣ сѣ оупокающіи на тѣ, ко вѣкз
возраждѣтѣ и вселишиса къ нихъ. И да се развеселе
сѣи кои се ухаваю на тебе, о Господе, да се увекѣ

радују, — и ты ћешъ се уселити међу нѣи; ты ћешъ съ нѣима пребывати.

и похвалатса ш тебе љубаціи има твоје. — и хвалитѣ се тобомъ сви кои љубе име твоје.

Икш ты благословиши пракедника Господи, икш орђіємъ благоволеніа вѣначалъ еси насъ. Ерѣ ты благосиляшъ праведника, о Господе! Ты си га штитомъ*) благоволеня вѣначо; ты си праведника своіомъ ми лошћу, као некимъ најачимъ штитомъ оградио.

Н. Ђ. В.

Свећа у тамн и у сумраку.

(Продуженъ.)

4.

„Случай влада у свѣту; одкуда бы иначе было толико нереда и зла на земљи!“

Мыслишъ ли ты башъ тако као што говоришъ? Я се врло яко сумнямъ, да ты донета тако мыслишъ, ерѣ су то такве мысли, кое се могу породити само у болестной памети и у болестномъ срдцу.

Не вѣруй много себи; неуздай се у себе отвећъ много. Страсть е шкодљива исто тако као и вино, а познато е да се човѣкъ одъ вина опіе, па говори и булазни све коешта.

Кажи ми шта е то „случай,“ кога ты ставляшъ у мѣсто Божіега промисла. Случай е нешто, што нитко незна шта е, управо да ти кажемъ, случай ние ништа. По твоје дакле мнѣнію то „ништа“ ради све и управля са цѣлымъ свѣтомъ.

Случай, судьбина, судба есу рѣчи безъ емисла, кое

*) Оружіе, овде значи штитъ, scutum. —

изумеше незнабожци и горій одъ нѣхъ безбожници, да ихъ поставе у мѣсто промысла Божіегъ.

Случай неможе управляти ничимъ, еръ га нема. Само еданъ Богъ, найвећій Господаръ и створитель свию тварій, управля са свѣтомъ и са свима стварима што су на нѣму. Онъ води наибольшимъ и найприкладнимъ путемъ сва существа скупа, и свако посебице къ главной цѣли, а та е цѣль онъ самъ. Као што е онъ безъ муке и утруђеня све створио, исто тако онъ посредствомъ свога промысла управля са свима стварма безъ сваке тегобе, труда и напрезая. У едно и исто време стара се Богъ за найманъ тварке, када своіомъ премудрошћу, свезнанѣмъ и благошћу насталя и упуѣуе на праву стазу своя висша створеня. Безбожникъ се бои, да ће тако великій посао Бога затрудити и уморити. Но узалудъ му е сва нѣгова боязливостъ. Господъ Богъ бдие надъ свима створеняма, а особито надъ нама разумнимъ людма, кои добысмо быѣе тога ради, да нѣга познаемо и любимо, да му служимо, и тымъ да се удостоимо съ нѣмъ се соединити у блаженной вѣчности.

Ты одричешъ Божіе старанѣ о нами съ тога што се по твоє мнѣнію на свѣту налази много зала и нереда. Пыташъ: зашто е еданъ човѣкъ сиромыхъ а другій богатъ, еданъ срећанъ а другій несрећанъ? Кадъ човѣкъ тебе слуша говорити, морао бы помислити, да на свѣту влада найвећій нередъ, и да бы ты све то болъ знао уредити. Но, ко е теби, умный човѣче, доказао, да е све на свѣту зло, што се теби недопада; да е све бесполезно, што ты ниси кадаръ употребити. Ты држишъ да е едно или друго створенѣ Божіе зло и неупутно, еръ непознаешъ добра свойства створеня тогъ. Ко си ты, ограниченный и маломоћный човѣче, кои се усуђуешъ тако дрзко судити о дѣлима премуд-

дрога, свемогућега, свезнајућега, најболѣга и правосуднога Бога?

Представимо себи еднога невѣжу ил' незналицу, кои бы стао разгледати дѣло каквога знаменитога поете. Онъ види и гледа како е написано црно по беломъ, опази редове еданъ крајий а другій дужій; едно писме велико а друга мала и т. д. Кадъ бы садъ таквѣй незналица запытао: Нашто та књига; зашто толики новаци да се издав на бесполезну стварь кою немож' ни загризти; зашто е толико празнине у редовима остављено; зашто нису сва писмена еднака? Томе, кои бы тако пытао, рекли бы мы: „Драгій мой, све е то тако расположио тай великии пѣсникъ, и расположио е тако зато, да с' тымъ изрази свое мысли. Кадъ бы се то све побркало и другачіе приредило, смисао бы се цѣлога дѣла тогъ покварио, и велике мысли списателѣве не бы се ту читати могле.“— Кадъ бы тай незналица и протакъ на то почео грдити књигу, на рекао: „Та књига неваля ништа; я бы умѣо болѣ и лепше написати;“ шта бы мы таковоме одговорили? Одговорило бы му то свой прилици овако: „Ты си невѣжа и неразумешъ ништа. Књига е та добра и на свомъ мѣсту, а што ты то не увиѣашъ, препиши самъ себи и своіой ограничености умной.“

Цѣо свѣтъ е као каква велика предъ нама лежећа књига Божія. Столећа су стране у той књизи, а године су врсте на тима странама; сва створеня одъ анѣла и човѣка, до незнатне травчице и маленогъ зрна песчаного все писмена, коя постави премудрый умѣтникъ, свако на своме мѣсту. Онъ еданъ знаде свой премудрый планъ; онъ га е еданъ кадаръ и извршити! А ты пыташъ: Зашто е една тварь савршенія одъ друге; зашто е ово метнуто овдѣ, а оно тамо; зашто е зими студено, а у лето жарко; зашто е башъ данасъ дажда, а не у друго време; зашто овдѣ влада

болештина, а тамо здравлѣ; зашто ово лѣпо младо дѣте умире, а онай старый кукулявый стараць юштѣ живи; зашто умиру добродѣтели, а за злочинце и невалялце и сама смрът забораваля? и т. д.

Ако мене питашь зашто е све то тако, а я ѣу ти одговорити овако: Све то уредила е безгранична премудрость, правда и благодсть Божія, и ямачно е у свему томе наибольій и найлѣпшій поредакъ, све ако га ты и невидишь. Юштѣ ѣу ти реѣи и ово: За моѣи разумно судити о каквомъ годѣ створеню, морамо га найпре подпуно познати, посмотрити у цѣло и по деловима, и сазнати цѣль на кою е оно створено.

Но, реци мы, кои е тай човѣкъ, кои бы у ставно быо прегледати и разумети вѣчне планове Створителя свѣта? А то намъ е необходимо нужно да можемо оцѣнити мудрость, справедливость и благодсть Божию према людма обдаренымъ разумомъ и слободномъ вољомъ, людма, кои су кадри чинити добро и зло, и кои по томе могу бити награђени или казнѣни. Питашь: Зашто Богъ неказни овогъ и овогъ грешногъ човѣка? Зашто е тай и тай невалялаць обасутъ даровима сређе, а онай поштенъ човѣкъ страда и мучи се у найвећой не сређеи? Где е ту Божій промысао? Гдѣ ти е правда, премудрость и благодсть? Драгій мой, ту ће намъ загонетку вѣчностъ разрѣшити. Съ едне стране правда изискуе, да се награде маловремономъ сређомъ овога живота, мала она добра, коя е починио иначе великій и непоправимый грѣшникъ, кои ће за свое грѣхе казнѣнъ бити у муки вѣчной. Съ друге стране опетъ и праведници, кое жалимо за нѣхову земальску несређеу, своимъ патњама и трпеливошћу чисте се одъ маньихъ преступленя, коя учинише по своіой слабости. И зато ће вѣчно блаженство бити награда за нѣхове добродѣтели.

Вѣчностъ ће нама, ако Богъ да, показати, да су

страдания на овоме свѣту велика благодѣянія Божія за насъ смртне; да занета, патнѣ и страданя обраћаю къ Богу нашу душу, коя у земальской среѣи врло лако заборава на себе и на Бога. Есть, тако е, многе душе на небу благодаре, и свагда ће благодарити Богу, што ихъ е на земљи искушеніама и патнјама посетио, и съ тымъ ихъ достойнима вѣчнаго блаженства учинио. Напротивъ богатство и земальска слава и среѣа, често служи людма на велико нѣихово зло. Многи се у добру погорди, заборава на Бога, угаѣа своимъ страстима, заборава за свою сиромашну браћу, и тако изгуби вѣчно спасенія. О како ће многи у вѣчности проклинати свою гордость, суету, славу земальску и богатство, кое га е на зло навело и одъ Бога одвратило.

Мѣромъ вѣчности валя мѣрита све што се съ людма на земљи догаѣа. Другачіе нисмо мы кадри схватити Божій о нама промисао. Зато пре свега промѣнимо свое мысли, престанимо судити о дѣлима нашега врховногъ Судие. Ни еданъ одъ насъ нема такве мудрости, ни такве правде, ни блакости, каква е у Бога. Штогодъ онъ ради, те е све добро. Ако онъ кадгодъ и попушта на насъ какво зло, то чини онъ свагда за наше благо, и на нашу праву срећу.

Драгій мой! Поправи се, покай се, и немой се, више усуѣивати говорити противъ Божіега промысла, но тврдо вѣруй, да е промисао Божій за све насъ спасоносанъ и благодворанъ.

(Продужиће се.)

Нешто о науци читаня.

(Продуженъ.)

Кадъ учитель децу учи читати, а и при свакомъ другомъ школенимъ послу, треба да е трпеливъ и да

се ни пошто не разѣди. Ако дете штогодъ неможе да погоди, нека учитель ветражи одма кривицу кодъ дѣтета, него кодъ себе, па нека покушава болѣ, лепше и разговетнѣе писме написати, показати и представити или дотично питанѣ задати. Само за осведочену и често као у инаѣ повторавану непажню сме се дете казнити, а не зато што ниѣ погодило оно што учитель жели. Врло добро о овемъ предмету пыта славный педагог Стефани: „Ко є више пута заслужи ваштигу, учитель кои казни, или ученикъ когъ казне?“ Ямачно є у найвише случаєва кривъ учитель, што не уме изворъ непажнѣ, незнаня, илѣ ма какве неуредности дечѣ да изнаѣе, и да дете одъ погрешке предохрани.

Кадъ є дете веѣъ научило писати и како рукописна тако и печатана (граѣанска и црквена) писмена познати и считавати, онда се вештба у читаню са штица и изъ буквара. Вештбанѣ ово иде спочетка врло полагаю, али се свакиѣ данѣ ради, и напредує. Съ концемъ године иште се да букварацѣ лако и безъ муцаня и заустезаня сваку Србску, рукописнымъ, граѣанскимъ и црквенимъ писменымъ написану кнѣигу читати може, али се јоштѣ незахтева да чита тако, да га слушатели добро разумети, и радо слушати мораю; не иште се башѣ ни то, да само читаюѣе дете садржай прочитаногъ предмета (осимъ онихъ што су у буквару) разумети мора.

Ово дакле читанѣ єсть читанѣ механично, кое се съ букварцима изтерати и постиѣи мора. Подъ именемъ механичнога читавя нетреба никако разумети читанѣ као што є оно одъ пре было, безъ свести, безъ смисла и разумеваня. Дете наше и кадъ механично чита, ипакъ гледа, пази, слуша и свестно прима ону науку, коя се у букварскимъ предметима садржи, а предмети ти и онако су дечѣемъ понятю сасвимъ сходни, и башѣ за децу удешени. Осимъ тога учитель се

съ децомъ после сваке точке разговара и испитуе ихъ о свему ономе што су прочитали. Съ концемъ године, одъ прилике последнѣга месеца имаю се већъ дотле прочитани предмети изъ буквара више пута прочитавати безъ свакогъ испитиваня, а то зато да бы се деца у течномъ читаню болѣ извештбала.

Буде ли учитель овако поступао, то ће му посао лакъ и мио бити, а и деца ће се ученѣ скакѣи данъ све веѣма милити па ће готово као у игри добро научити.

Јоштъ се има примѣтити и ово: Кадъ читаюће дете гдегодъ загне, неваля да му учитель одма каже речъ ону коју прочитати незна, него треба да га упути да погоди гласове, изъ коихъ се речъ та састои, па онда да ихъ спои у едно, и ето му желѣне речи. Не буде л' дете у књизи знака познати могло, упутити га валя на штицу, да тамо погоди. Тако ће дете помоћи и до знања доћи, ал' уедно тымъ самымъ учинити ће коракъ у вештини читаня, те неће више на томъ ни на подобномъ месту запиняти и застаяти.

Другѣи степенъ естъ читанѣ логично. Ово се састои у томъ да читацъ разуме оно што чита, и и да тако чита, како ће га и слушатели разумети моћи. У часловској школи има се свойски настојавати, а у псалтирској има се подпуно постићи то, да дете прочитанѣи предметъ схвати, разуме, и своимъ речма казати уме. Тога ради има се сваки за читанѣ одреѣенѣи предметъ разчленявати, али не граматично, него по смислу и значеню ствари, т. е. логично.

На овомъ степену читаня има учитель после свакогъ одсека сгоднимъ начиномъ испитати, и дознати одъ деце, шта се у прочитанымъ ставовима и речма садржи; о коме е говоръ; шта се о нѣму каже; где, кадъ, како, коимъ се начиномъ то догодило; зашто

е тако было. Єли то добро или ніе? како бы валяло да мы радимо у таквомъ случаю? и т. д.

Ово разчленяванѣ тако е нужно, да безъ пѣга доброуреѣна школа обстати неможе, и жалостна е свака она школа, у којој старія деца читаю а не мисле шта читаю.

Кадъ е оно апостолъ Филипъ спазио дворянина арапске царице, где чита књигу пророка Исаіе, пытао га е: „Разумешъ ли ты што читашъ?“ Исто ово питањѣ мора имати учитель у устима често, кадъ се ученикъ съ читанѣмъ занима. Ніе доста научити дете читати, него валя га упутити, како ће у животу праву користь одъ читаня имати.

(Свршиће се.)

Црковне песме.

Свете ове песме, што су толика столѣтја преживиле, и опетъ овако снажно стое, на колико су благо бедноме людству биле, и на колико ће іошъ бити. Оне стое узъ усамљѣнога, и веселе га у нѣговој колебици! оне стое узъ бедника, и теше га у нѣговој тамници, у нѣговој нужди и муци и гробу. Когодъ ихъ пов, зоборавля на свою беду и на свое яде. Уморена и ояѣна душа добия снагу, и диже се с' томъ песмомъ у лепши светъ, у светъ мира и блаженства, пакъ се окреплѣна враћа земљи, те трпи и с' новомъ снагомъ ради, и наипосле свлада зло свое; пакъ има ли икоє награде, и има л' икоє снаге нѣима подобно!

Найпоуздании саветници.

Кад су св. цара Лазара запитали, коѣ одъ свои саветника найволие, одговорио е: оне, кои Бога веѣма волеу него мене, и веѣма се Бога боѣ негъ мене.

Свой собственъ посао.

Царъ Петаръ пружи едаредъ јошъ дететомъ матери својой еданъ комадъ артиѣ, на коѣмъ нешто написано беше, као да се похвали, како е прилѣжанъ, и како лепо у школи напредуе. Алъ мати опази многе поправке, коѣ одъ туѣ руке начинѣне беше, пакъ врати папиръ натрагъ говорећи: волиемъ и лошии посао али твой собственъ видити, него одъ туѣ руке најлепши. Памти сине мой! чимъ се наше руке на туѣ посао науче, тогъ часа се и срце полакоми, и онда никадъ ништа валяногъ ненаучисмо.

Маймунъ и лисица.

Едаредъ се стане маймунъ предъ лисицомъ хвалити, како е онъ паметно и мудро звере, пакъ рекне: кажи ти, ималъ коѣ животинѣ, кою неби я подражавати умео; а лисица му одговори: а кажи ты мени едну тако будаласту животиню, којой би на умъ падало то што ты чинишъ чинити, и са таквима се будалаштинама јошъ хвалити.

ВЕЛИКО КОЛО.

(Бдна игра за децу у пољу)

За ову игру треба една кеса, баръ као песница велика, одъ коже начинѣна, съ пескомъ напунѣна, и на еданъ яки, баръ два хвата дугачакъ конопацъ вевана. Сви играчи поређаю се у коло, одъ среде кола толико сваки далеко, колико е тай конопацъ дугъ, а баръ по два корака еданъ одъ другогъ расмакнуто. Еданъ одъ играча, и тай мора вештъ бити, стон у среди, и вие ту кесу око себе тако као да би играче по ногама ударити хтео, а играчи пазе, да сваки у онај махъ у висъ скочи, кадъ кеса близу дође, да та изподъ ногу прође, и недирне никогъ. Кеса мора тако летити, да се ни по земљи неваля, нитъ високо изнадъ землѣ, већъ найвише по педля лети. Кога кеса удари, тай излази изъ игре, и мора чекати, докъ половина играча непадне.

Ово се игра на трави. Што е дужи конопацъ то е веће коло могућно, тимъ више нѣи играти могу, тимъ спорие кеса подъ свакогъ долази, тимъ е лакша игра. Игра е ова врло лепа и врло занимљива.

ДОПИСЪ.

У Сивцу 8. Юлиа. — Већъ одъ дужегъ времена, какъ любопитљиво пратимъ све брове Ш. Листа, неби ли наишао на какавъ дописъ изъ места овогъ кои би читаюћемъ свету примъра ради обелоданио ретду ревностъ нашѣи нови црквены обштинара; но видећи да нико ништа не явля, принуђенъ самъ слабачкогъ пера могъ латити се, да явности предамъ оно, што би греота било прећутати.

Кодъ насъ е текъ у половини прошле 1860. године пр-

квена община заведена; (премда таква, скоро већ кодъ сви манѣи, алъ срећни община давно постои.) овде ћу да наведемъ само неколико похвале достойны дѣла нашій предхвалѣны общинара за ово кратко време учинѣни. Јоштъ 1854. год. заключила е овдашня селска община, да се и друга училиштна класса заведе, будући да збогъ великогъ броя дечице ние у станю бы еданъ Учитель дужности своіой задоста учинити. Услѣдъ тогъ заключена, буде таки конкурсъ отворенъ, и учитель за исту класу одъ више властимаменованъ; одъ поменуте године па све до успоставленя црквене общине, немогоше се између се старешине сложити, како, и на кои начинъ да за исту класу зданіе подигну. Ние могуће описани патнѣ, кое мораде старіе классе учитель съ децомъ за то време подносити, потуцајући се по зданијама, која су више штали подобна. — Првыи и благословенъ коракъ новы и честиты нашій общинара састояо се у томъ, да су таки у првой седници заключили нову школу што пре подићи, — у слѣдъ заключена тогъ, буде одъ садашнѣгъ нашегъ врсногъ татора М. Б. самоукогъ грађара, планъ за школу поднесенъ, и то тако вешто и лепо израћенъ, да ни найискуснии землѣмѣръ небы га у станю быо лепше и цѣлсходније израдити. — Затимъ майстори буду погођени, и школа се на три месеца таква подигне, какова се редко јоштъ у комъ месту у Войводовини налази, безъ да е народа и найманѣгъ труда и трошка стало, будући се ч. община наша постарала пронаћи изворъ, одкудъ да се трошкови поднамире. Путове одъ обе школе цркви идући дала е община, хватъ широко фластерисати. Све е то само съ настояванѣмъ и слогомъ нашій ревностны общинара у дѣйство приведено, а као што чуемъ јоштъ ће идућегъ пролећа у име Бога и нову цркву започети правити. Дай Боже да имъ предузето свето дѣло срећно испадне за рукомъ, кое ће нама на дику, а Србству на угледъ служити моћи.

А. І.